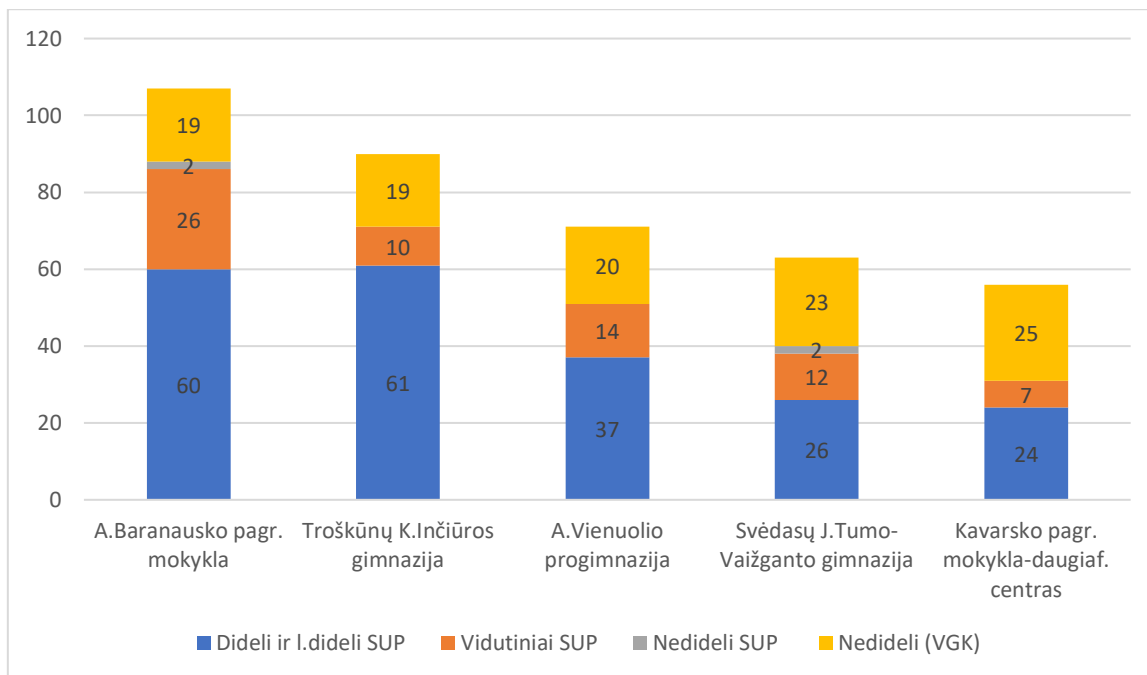

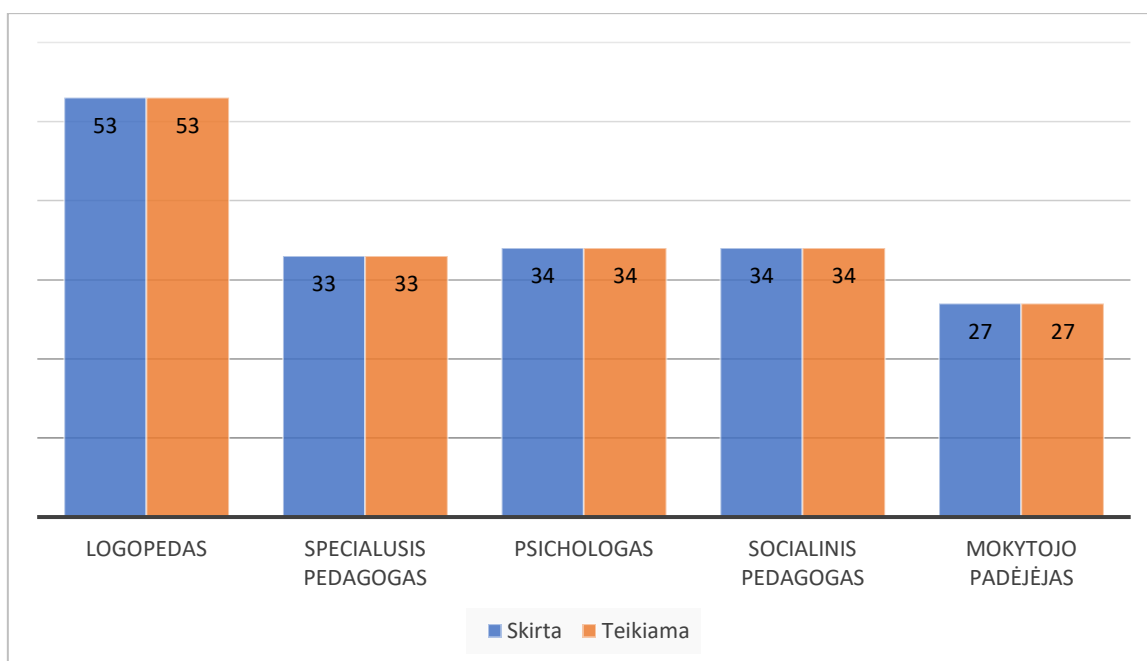
Pagalbos teikimo Anykščių rajono mokyklose 1-10 klasių mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, analizė

Rajono bendrojo lavinimo mokyklose (be priešmokyklinio ugdymo) mokosi 336 mokiniai, turintys specialiuosius ugdymosi poreikius, nustatytus PPT (ŠPT).

1 pav. Vaikų, turinčių SUP, skaičius mokyklose (rugsėjo mėn.)

Daugiausia mokinių, turinčių didelius specialiuosius ugdymosi poreikius (SUP), ugdoma Antano Baranausko pagrindinėje mokykloje – **88**. Troškūnų Kazio Inčiūros gimnazijoje – **71**, Antano Vienuolio progimnazijoje – **51**, Svėdasų Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijoje – **36**, Kavarsko pagrindinėje mokykloje-daugiafunkciame centre – **31** mokiniams. Visose mokyklose, 1-10 klasėse, mokyklos VGK sprendimu, nedideli SUP nustatyti 19-25 mokiniams. Daugiausia vaikų, kuriems mokyklos VGK sprendimu nustatyti kalbiniai sutrikimai ir nedideli specialieji ugdymosi poreikiai yra Kavarsko pagr. mokykloje-daugiafunkciame centre – 25.

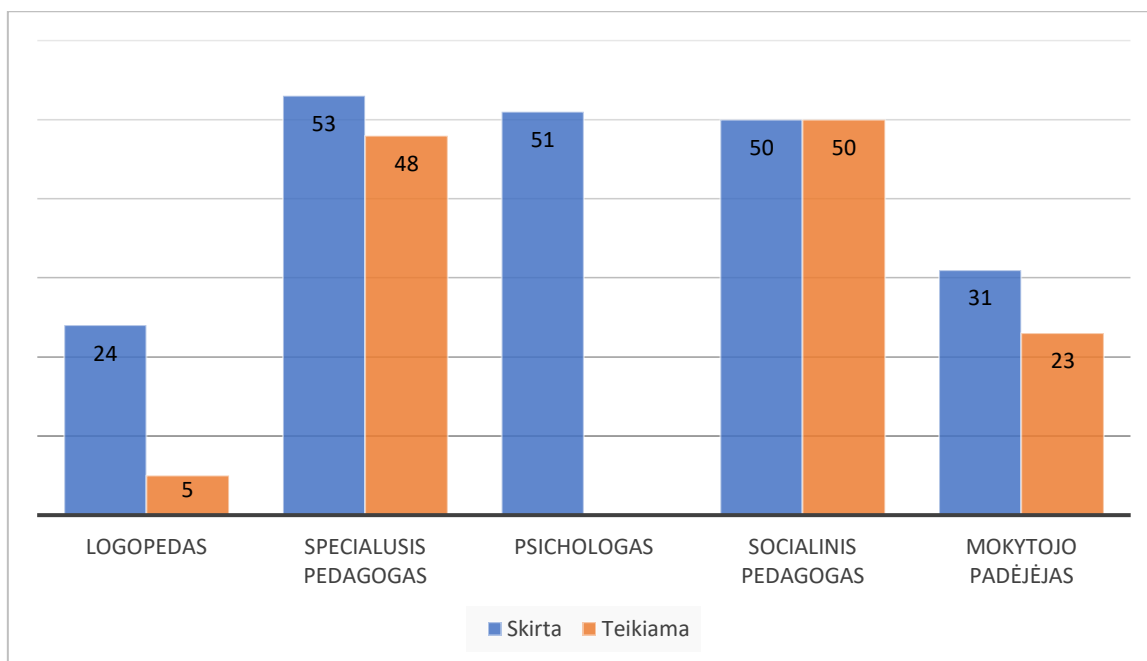

2 pav. Antano Baranausko pagrindinėje mokykloje teikiama pagalba (1-4 kl.).

Antano Baranausko pagrindinės mokyklos 1-4 klasėse mokosi 21 vaikas su nedideliais SUP, kuriems daugiausia skirta logopedo pagalba, ir ją vaikai gauna. Šioje amžiaus grupėje mokosi 6 vaikai su vidutiniais poreikiais, kuriems skirta visų specialistų pagalba ir 2 iš jų skirta mokytojo padėjėjo pagalba; 27 vaikai ugdomi su dideliais SUP, iš kurių 25 mokiniams skirtas mokytojo padėjėjas. Visiems vaikams teikiama paskirta pagalba. Reikia pastebėti, kad mokytojo padėjėjo pagalba organizuojama taip, kad kiekviena klasė, kurioje mokosi specialiųjų ugdymosi poreikių turintys mokiniai, gauna mažiausiai po 7 val. per savaitę. 1-4 klasėse 2 vaikams skirtas judesio korekcijos specialistas, kurio pagalbos teikimą organizuoja mokykla

Duomenys rodo, kad 1-4 klasėse 53 vaikams per savaitę teikiamos logopedo pagalbos tik 4,8 proc. sudaro individualūs ir 95,2 proc. pogruginiai užsiėmimai. Specialiojo pedagogo pagalba teikiama 33 vaikams, sudarant sąlygas 1,2 proc. individualių (1), 43,4 proc. pogruginių ir 55,4 proc. grupinių užsiėmimų. Socialinio pedagogo pagalba teikiama per individualias konsultacijas (5,9 proc.) ir grupines ar pogruginės konsultacijas (94,1 proc.). Psichologo pagalbą pagal iš anksto suderintą tvarkaraštį teikia Anykščių švietimo pagalbos tarnybos psichologas.

Apibendrinant galima teigti, kad 1-4 klasėse užtikrinama visa reikiama švietimo ir specialioji pagalba, tačiau teikiant specialiąją pedagoginę pagalbą gana maža dalis tenka individualiems užsiėmimams.

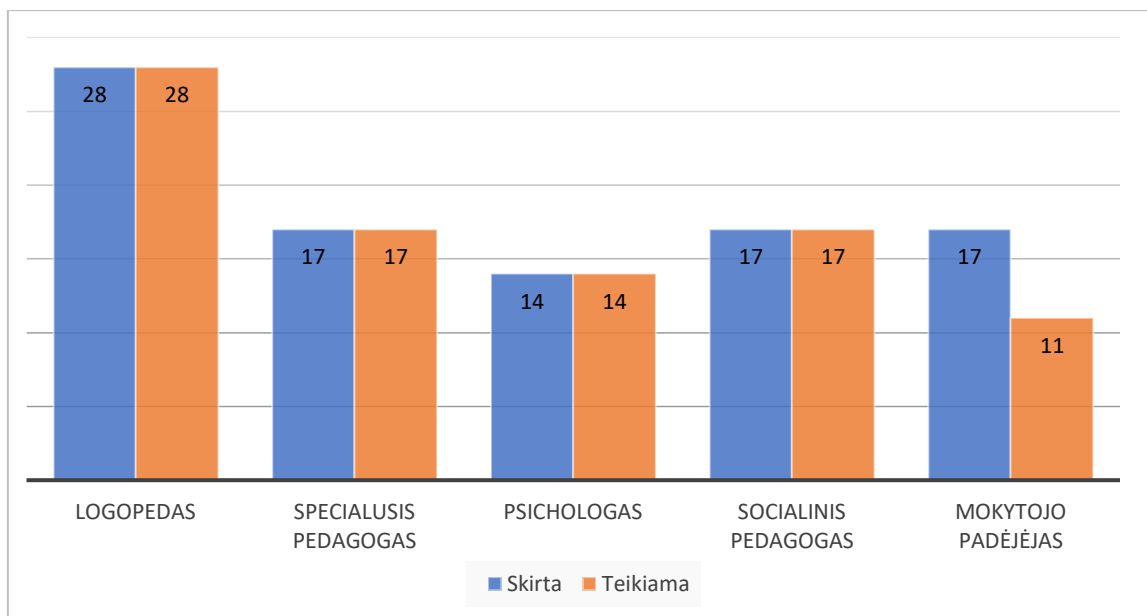

3 pav. Antano Baranausko pagrindinėje mokykloje teikiama pagalba (5-10 kl.)

5-10 klasėse 1 vaikui su nedideliais SUP paskirta specialiojo pedagogo pagalba, jam kuriam užduotis ir vertinimo būdus pritaiko mokytojas, konsultuodamasis su specialiuoju pedagogu; 19 vaikų mokosi su vidutiniais SUP (7 skirtas mokytojo padėjėjas, 4 iš jų teikiama pagalba); 32 vaikai su dideliais SUP (23 skirtas mokytojo padėjėjas, iš jų 18 gauna pagalbą) ir vienas su labai dideliais SUP (gauna specialiojo pedagogo (4 kartus), socialinio pedagogo ir mokytojo padėjėjo pagalbą). Vyresnėse klasėse mokytojo padėjėjo pagalbos būtinumas svarstomas ir atrenkama, kurie kuriems nebūtina intensyvi pagalba, neturi kompleksinių sutrikimų (skaitymo sutrikimų ir dėmesio sutrikimų), gauna psichologo, socialinio pedagogo pagalbą – tada mokytojo padėjėjo funkcijas atlieka mokytojas arba specialusis pedagogas. Dalies vyresnių vaikų tėvai dėl vaikų amžiaus ypatumų jaučia diskomfortą, kai klasėje padeda mokytojo padėjėjas, atsisako intensyvių švietimo pagalbos teikimo paslaugų, ir pasilieka prie pavienių specialistų ar mokytojų konsultacijų, kas užfiksuojama individualiuose planuose.

Duomenys rodo, kad 5-10 klasėse 5 vaikams per savaitę teikiamos logopedo pagalbos 100 proc. sudaro pogruginiai užsiėmimai. Specialiojo pedagogo pagalba teikiama 48 vaikams, sudarant sąlygas 11,7 proc. pogruginių ir 88,4 proc. grupinių užsiėmimų. Socialinio pedagogo pagalba teikiama per pavienes individualias, dažniau grupines ar pogruginės konsultacijas. Psichologo pagalbą pagal iš anksto suderintą tvarkaraštį teikia Anykėčių švietimo pagalbos tarnybos psichologas.

Apibendrinant galima teigti, kad Antano Baranausko mokykloje 5-10 klasėse užtikrinamas specialiosios pedagoginės pagalbos teikimas, kompensuojant logopedo pagalbą specialiojo pedagogo pagalba. Derinant grupines ir pogruginės bei pavienes individualias konsultacijas užtikrinama socialinė pedagoginė pagalba. Būtiną psichologo pagalbą užtikrina Anykėčių švietimo pagalbos tarnybos psichologas. Galima sakyti, kad užtikrinama specialioji pagalba.

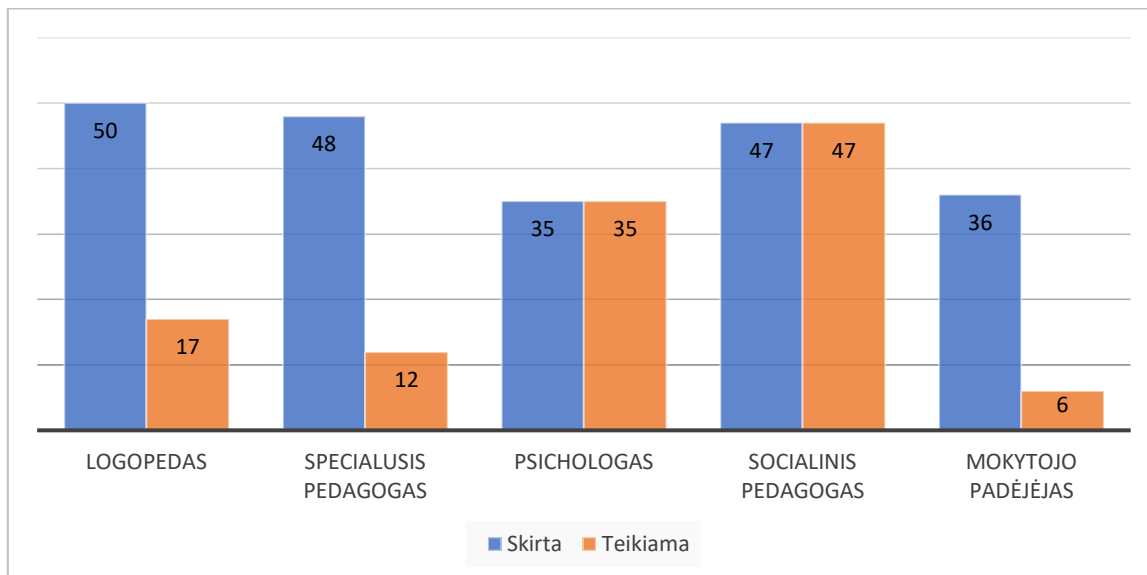

4 pav. Troškūnų Kazio Inčiūros gimnazijoje teikiama pagalba (1-4 kl.)

Troškūnų Kazio Inčiūros gimnazijoje 1-4 klasėse mokosi 13 vaikų su nedideliais SUP, kuriems skirta ir teikiama tik logopedo pagalba; 2 vaikai su vidutiniais poreikiais, kurie gauna visų paskirtų specialistų pagalbą, o mokytojo padėjėjo pagalba neteikiama, jiems specialiąją pagalbą teikia mokytojas. 14 vaikų ugdoma su dideliais SUP, šie mokiniai gauna visų specialistų pagalbą; visiems skirtas mokytojo padėjėjas ir 10 vaikų gauna šią pagalbą. Mokosi vienas vaikas su labai dideliais SUP, kuris gauna visą paskirtą švietimo ir specialiąją pagalbą. 1-4 klasėse socialinio pedagogo ir psichologo pagalbą per metus gauna visi vaikai, kuriems ši pagalba skirta.

Mokyklos pateikti duomenys rodo, kad Troškūnų Kazio Inčiūros gimnazijoje 1-4 klasėse 28 vaikams per savaitę teikiamos logopedo pagalbos 17,2 proc. sudaro individualūs, 82,8 proc. – pogruginiai užsiėmimai. Specialiojo pedagogo pagalba teikiama 17 vaikų, sudarant sąlygas 3 proc. individualių, 47,8 proc. pogruginių ir 47,9 proc. grupinių užsiėmimų. Socialinio pedagogo pagalba teikiama per 30 proc. individualių ir dažniau grupines konsultacijas. Psichologas dažniau teikia individualias konsultacijas.

Apibendrinant galima teigti, kad 1-4 klasėse užtikrinama visa reikiama švietimo pagalba, tačiau teikiant specialiąją pedagoginę pagalbą gana maža dalis tenka individualiems užsiėmimams. Mokytojo padėjėjo pagalbos negauna 6 (35,3 proc.) mokiniai.

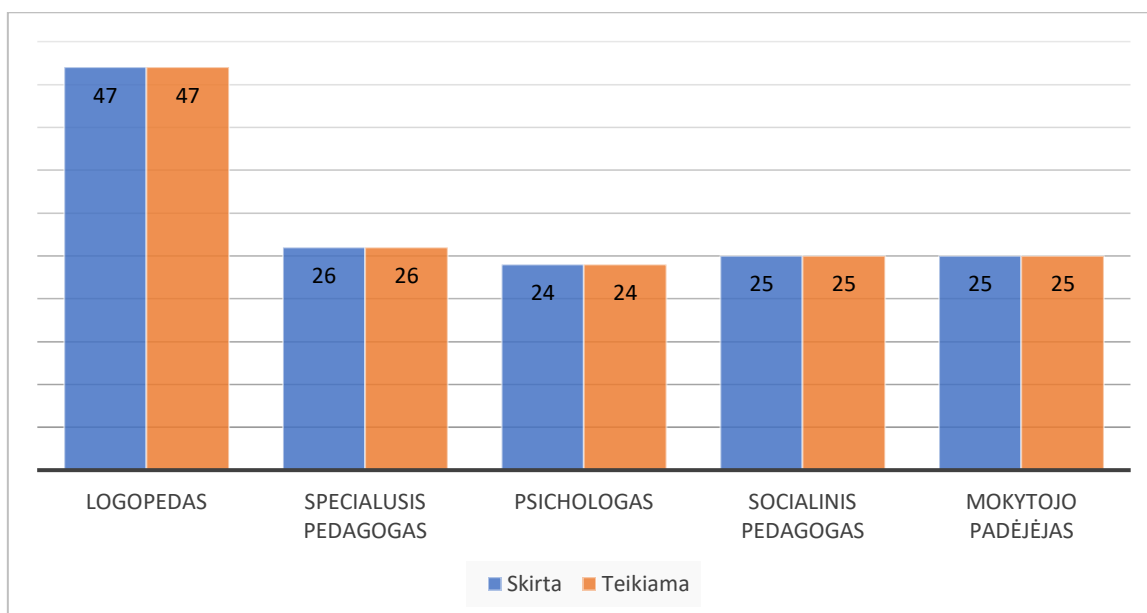

5 pav. Troškūnų Kazio Inčiūros gimnazijoje teikiama pagalba (5-10 kl.)

Troškūnų Kazio Inčiūros gimnazijoje 5-10 klasėse nesimoko nė vienas vaikas su nedideliais specialiaisiais ugdymosi poreikiais. Mokosi 8 vaikai su vidutiniais SUP, visiems skirta logopedo pagalba, iš jų 1 gauna logopedo pagalbą (individualiai); 7 skirta specialiojo pedagogo pagalba, 2 iš jų gauna. 1 mokiniui skirtas mokytojo padėjėjas, neteikiama. Mokosi 44 vaikai su dideliais ir 2 su labai dideliais SUP, iš kurių 35 skirtas mokytojo padėjėjas, iš jų 6 gauna pagalbą; 16 iš 42 gauna logopedo pagalbą, 10 iš 41 gauna specialiojo pedagogo pagalbą. Visi vaikai per metus gauna specialiojo pedagogo ir psichologo konsultacijas.

Duomenys rodo, kad 1-5 klasėse 17 vaikų per savaitę teikiamos logopedo pagalbos 5,9 proc. sudaro individualūs, 44,1 proc. – pogrupiniai užsiėmimai. Specialiojo pedagogo pagalba teikiama 17 vaikų, sudarant sąlygas 3 proc. individualių, 47 proc. pogrupinių ir 50 proc. grupinių užsiėmimų. Socialinio pedagogo pagalba teikiama per 63 proc. individualių ir 37 proc. grupinių konsultacijų. Psichologas teikia dažniau individualias konsultacijas.

Apibendrinant galima teigti, kad Troškūnų Kazio Inčiūros gimnazijoje 5-10 klasėse per metus visiems vaikams užtikrinama socialinė pedagoginė ir psichologinė pagalba. Specialioji pedagoginė pagalba ir specialioji pagalba užtikrinama nepakankamai: mokytojo padėjėjo pagalba užtikrinama 16,7 proc., logopedo – 25,4 proc., specialiojo pedagogo – 20 proc.

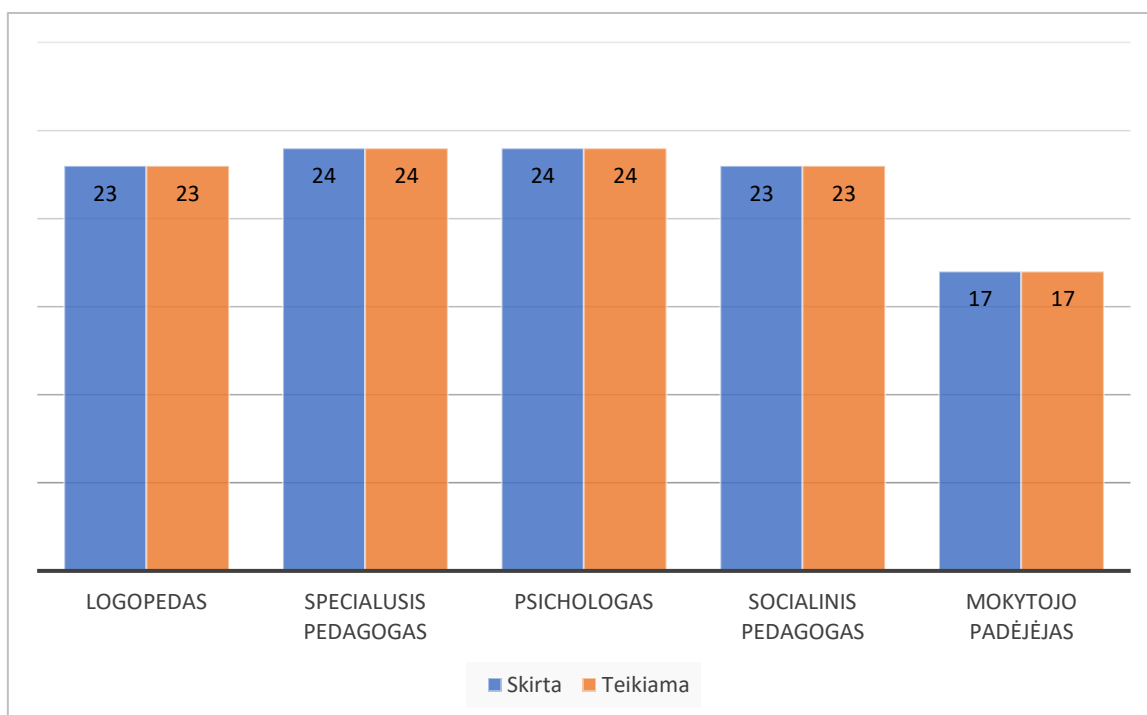

6 pav. Antano Vienuolio progimnazijoje teikiama pagalba (1-4 kl.)

Antano Vienuolio progimnazijoje 1-4 klasėse mokosi 20 vaikų su nedideliais SUP, kuriems skirta ir teikiama logopedo pagalba. 7 vaikai su vidutiniais poreikiais, 17 su dideliais poreikiais, 3 su labai dideliais poreikiais, kurie gauna visą skirtą švietimo pagalbą, taip pat ir mokytojo padėjėjo pagalbą.

Duomenys rodo, kad 1-4 klasėse 47 vaikams per savaitę teikiamos logopedo pagalbos 31,8 proc. sudaro individualūs, 32,7 proc. – pogruginiai, ir 36,5 proc. grupiniai užsiėmimai. Specialiojo pedagogo pagalba teikiama 26 vaikams, sudarant sąlygas 13,3 proc. individualių, 48,9 proc. pogruginių ir 37,8 proc. grupinių užsiėmimų. Socialinio pedagogo pagalba teikiama taikant dažniau grupines ir pogruginės konsultacijas. Psichologas dažniau teikia individualias konsultacijas (95 proc.).

Apibendrinant galima teigti, kad Antano Vienuolio progimnazijoje 1-4 klasėse užtikrinama visa reikiama švietimo ir specialioji pagalba. Pastebėtina, kad teikiama nemažai individualios specialiosios pedagoginės pagalbos.

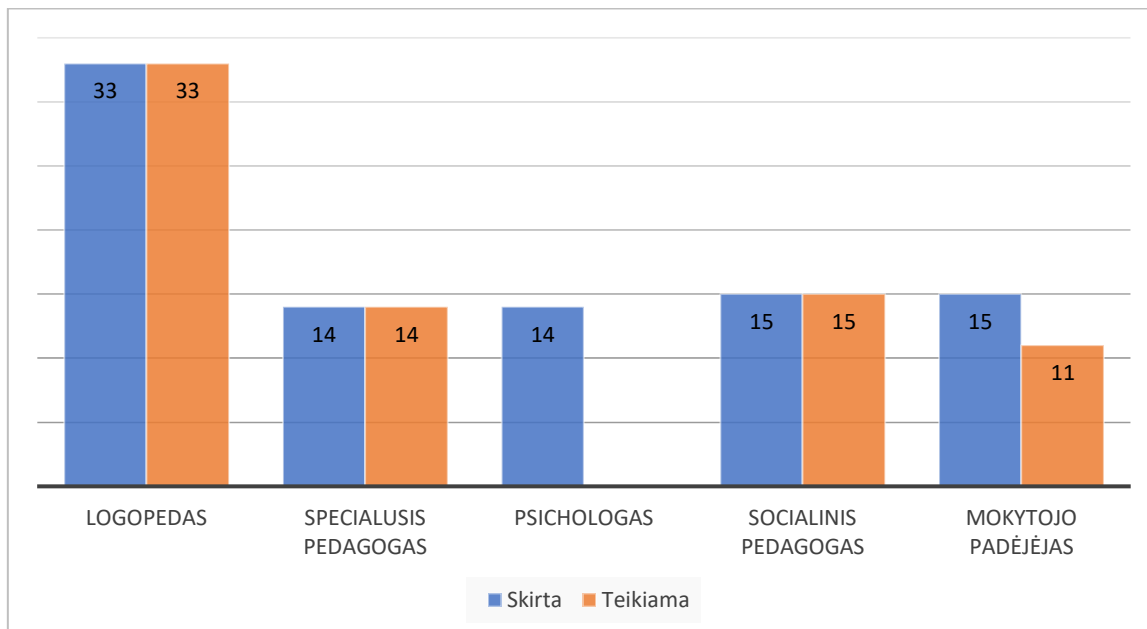

7 pav. Antano Vienuolio progimnazijoje teikiama pagalba (5-10 kl.)

Antano Vienuolio progimnazijoje 5-10 klasėse mokosi 2 vaikai, turintys nedidelius specialiuosius ugdymosi poreikius, kurie gauna logopedo pagalbą grupinėse ir pogruginėse pratybose. Mokosi 7 vaikai su vidutiniais SUP, 16 vaikų su dideliais ir 1 su labai dideliais SUP – visi jie gauna paskirtų specialistų pagalbą.

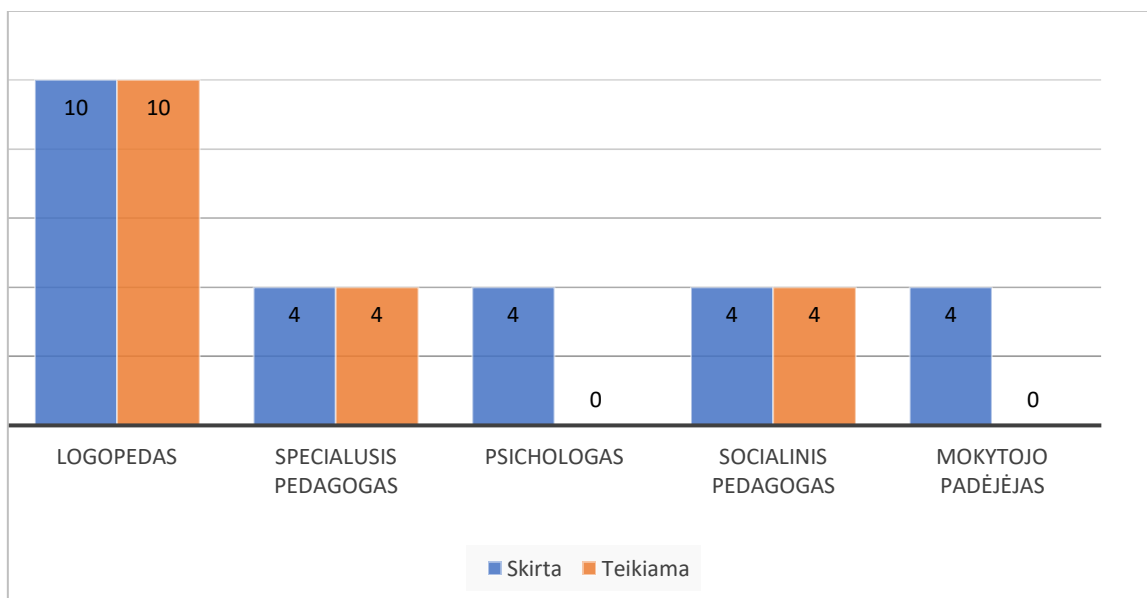
Duomenys rodo, kad 5-10 klasėse 23 vaikams per savaitę teikiamos logopedo pagalbos 8,7 proc. sudaro pogruginiai, 92,3 proc. – grupiniai užsiėmimai. Specialiojo pedagogo pagalba teikiama 24 vaikams, sudarant sąlygas 15,2 proc. individualių, 47,8 proc. pogruginių ir 36,9 proc. grupinių užsiėmimų. Socialinio pedagogo pagalba teikiama taikant dažniau grupines ir pogruginės konsultacijas. Psichologo 58,3 proc. užsiėmimų sudaro grupinės konsultacijos, kitos individualios.

Apibendrinant galima teigti, kad Antano Vienuolio progimnazijoje 5-10 klasėse užtikrinama visa reikiama švietimo ir specialioji pagalba. Logopedo pagalba daugiausia suteikiama per grupines pratybas.

8 pav. Svėdasų Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijoje teikiama pagalba (1-4 kl.)

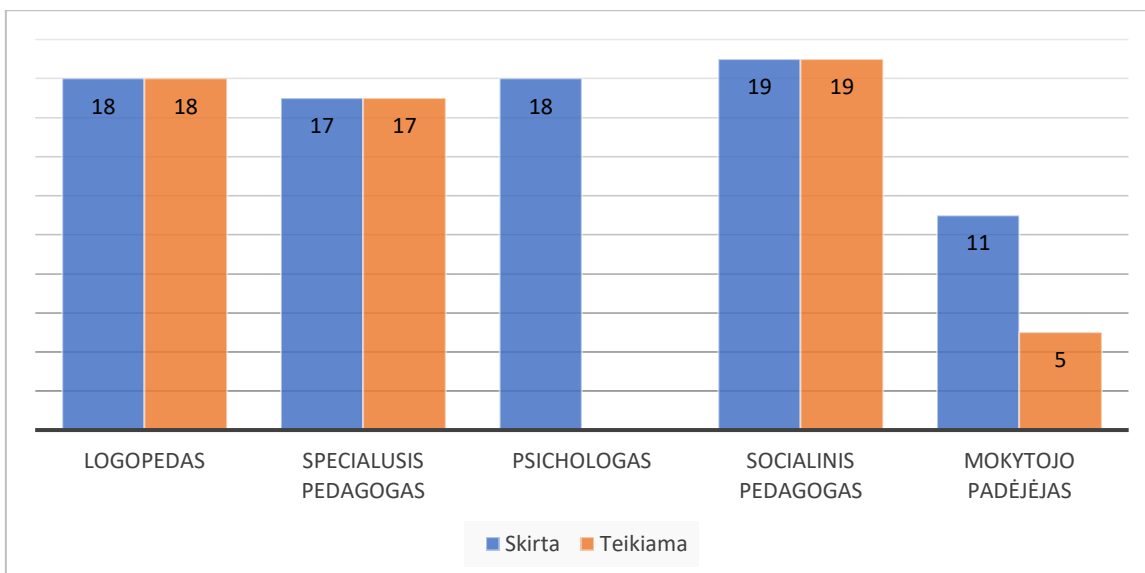
Svėdasų Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijoje 1-4 klasėse mokosi 18 vaikų su nedideliais SUP, kuriems skirta ir teikiama tik logopedo pagalba (pogruginėse ir grupinėse pratybose); 4 vaikai su vidutiniais poreikiais ir 11 vaikų su dideliais poreikiais, kurie gauna visų paskirtų specialistų pagalbą, išskyrus psichologo. Mokytojo padėjėjo pagalba skirta 15 vaikų, turinčių didelius specialiuosius ugdymosi poreikius, bet teikiama 11 vaikų (73,3 proc.).

10 pav. Svėdasų Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijos Debeikių skyriuje teikiama pagalba (1-4 kl.).

Apibendrinti duomenys rodo, kad 1-4 klasėse 33 vaikams per savaitę teikiamos logopedo pagalbos 9,1 proc. sudaro individualūs, 29,1 proc. – pogruginiai, ir 61,8 proc. grupiniai užsiėmimai. Specialiojo pedagogo pagalba teikiama 14 vaikų, sudarant sąlygas 34 proc. pogruginių ir 56 proc. grupinių užsiėmimų. Socialinio pedagogo pagalba teikiama taikant individualias, pogrugines ir grupines konsultacijas. Psichologo pagalba neteikiama, tėvai konsultuojami, kur gali kreiptis.

Svėdasų Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijos Debeikių skyriuje (1-4 kl.) 10 vaikų 2 kartus per mėnesį pagalbą teikia logopedas vesdamas individualias, pogrugines ir grupines pratybas. Keturiems vaikams, turintiems SUP, pagalbą teikia specialusis pedagogas, vesdamas pogruginius užsiėmimus ir socialinis pedagogas, teikdamas individualias konsultacijas.

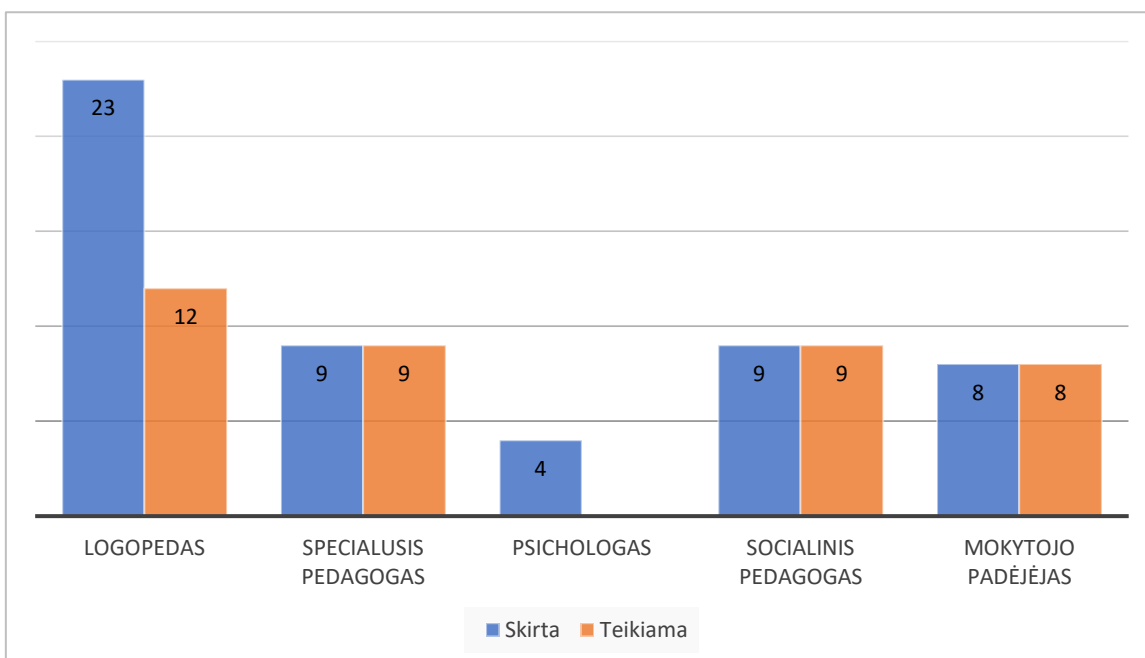

9 pav. Svėdasų Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijoje teikiama pagalba (5-10 kl.).

Svėdasų Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijoje 5-10 klasėse su nedideliais poreikiais mokosi 4, su vidutiniais poreikiais 7, su dideliais poreikiais 11 vaikų, kurie gauna visų paskirtų specialistų pagalbą, išskyrus psichologo. Mokytojo padėjėjas skirtas 11 didelius poreikius turinčių vaikų, gauna 5.

Duomenys rodo, kad 5-10 klasėse 18 vaikų per savaitę teikiamos logopedo pagalbos 17,7 proc. sudaro pogruginiai, ir 82,3 proc. grupiniai užsiėmimai. Specialiojo pedagogo pagalba teikiama 17 vaikų, sudarant sąlygas 2,3 proc. individualių (1 užsiėmimas), 38,6 proc. pogruginių ir 59,1 proc. grupinių užsiėmimų. Socialinio pedagogo pagalba teikiama taikant individualias ir grupines konsultacijas. Psichologo pagalba neteikiama, tėvai konsultuojami, kur gali kreiptis.

Apibendrinant galima teigti, kad Svėdasų Juozo Tumo-Vaižganto gimnazijoje 5-10 klasėse užtikrinama visa reikiama specialioji pedagoginė pagalba, dažniausiai taikoma užsiėmimų forma yra grupinės ir pogruginės pratybos. Socialinio pedagogo pagalba teikiama taikant individualias ir grupines konsultacijas. Psichologo pagalba neteikiama. Mokytojo padėjėją gauna 45,5 proc. vaikų.

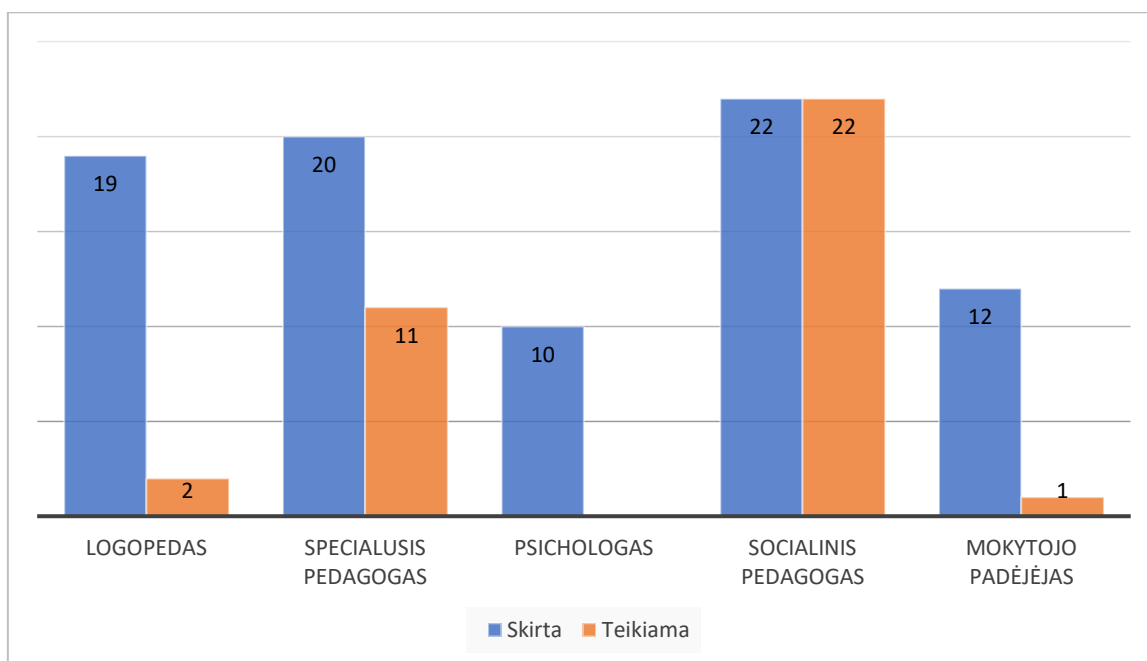

20 pav. Kavarsko pagrindinėje mokykloje-daugiafunkciame centre teikiama pagalba (1-4 kl.)

Kavarsko pagrindinėje mokykloje-daugiafunkciame centre 1-4 klasėse su nedideliais specialiaisiais ugdymosi poreikiais 14 vaikų skirta logopedo pagalba, teikiama 5 vaikams. Mokosi 1 vaikas su vidutiniais SUP, 8 vaikai su dideliais poreikiais – visiems devyniems skirta logopedo pagalba. 2 iš jų negauna logopedo pagalbos, bet visi gauna specialiojo pedagogo pagalbą, kuris konsultuojasi su logopedu esant reikalui – galima sakyti, kad reikiamą specialiąją pedagoginę pagalbą gauna visi minėti vaikai. Visų kitų paskirtų specialistų pagalbą vaikai gauna. 8 mokiniams skirtas mokytojo padėjėjas, jo pagalba teikiama. Psichologo pagalbą pagal iš anksto suderintą poreikį teikia Anykščių švietimo pagalbos tarnybos psichologas.

Apibendrinti duomenys rodo, kad 1-4 klasėse 12 vaikų per savaitę teikiamos logopedo pagalbos 4,3 proc. sudaro individualūs, 60,9 proc. – pogruginiai, ir 34,8 proc. – grupiniai užsiėmimai. Specialiojo pedagogo pagalba teikiama 9 vaikams, sudarant sąlygas 22,2 proc. individualių, 22,2 proc. pogruginių ir 55,6 proc. grupinių užsiėmimų. Socialinio pedagogo pagalba teikiama taikant individualias ir grupines konsultacijas.

Apibendrinus pagalbos teikimo situaciją Kavarsko pagrindinėje mokykloje-daugiafunkciame centre, galima sakyti, kad 1-4 klasėse vaikams, turintiems vidutinius ir didelius poreikius teikiama reikiama švietimo ir specialioji pagalba. Atkreiptinas dėmesys, kad ne visi nedidelius poreikius vaikai gauna logopedo pagalbą.

21 pav. Kavarsko pagrindinėje mokykloje-daugiafunkciame centre teikiama pagalba (5-10 kl.)

Kavarsko pagrindinėje mokykloje-daugiafunkciame centre 5-10 klasėse mokosi 2 vaikai su nedideliais poreikiais, vienas iš jų gauna paskirtą logopedo pagalbą. Mokosi 6 vaikai su vidutiniais SUP, visi gauna specialiojo pedagogo konsultacijas ir paskirtas psichologo konsultacijas ir negauna paskirtos logopedo pagalbos. Mokosi 14 vaikų su dideliais poreikiais, iš kurių 12 mokiniui skirtas mokytojo padėjėjas, teikiama pagalba 1 mokiniui. 1 iš 11 didelius SUP turinčių mokinių, kuriems paskirta, gauna logopedo pagalbą, 11 iš 14 gauna specialiojo pedagogo pagalbą, visi gauna socialinio pedagogo pagalbą. Visi 8 vaikai su dideliais poreikiais gauna jiems paskirtą psichologo pagalbą (AŠPT).

5-10 klasėse logopedas teikia pagalbą daugiausia per grupines pratybas, specialiojo pedagogo pagalba teikiama derinant 16,7 proc. individualias, 55,6 proc. pogrupines ir 27,8 proc. grupinių užsiėmimų. Socialinio pedagogo pagalba teikiama taikant individualias ir grupines konsultacijas.

Apibendrinus pagalbos teikimo situaciją Kavarsko pagrindinėje mokykloje-daugiafunkciame centre, galima sakyti, kad 5-10 klasėse nepakankamai teikiama reikiama švietimo specialioji pedagoginė) ir specialioji pagalba.

Analizuojant bendrą Anykščių rajono mokyklose vaikams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikius, teikiamos pagalbos situaciją, matyti, kad 1-4 klasėse dažniausiai skiriama ir suteikiama logopedo pagalba. Turi būti ir toliau skiriamas dėmesys mokiniams su nedideliais SUP, kad jie gautų reikiamą logopedo pagalbą, nes užleisti kalbiniai sutrikimai sąlygoja kitus mokymosi sunkumus. Visų rajono mokyklų 1-4 klasėse užtikrinama specialiojo pedagogo pagalba, socialinio pedagogo pagalba. Psichologus turi ir pagalbą teikia Antano Vienuolio progimnazija, Troškūnų Kazio Inčiūros progimnazija, likusios mokyklos naudojami kitų įstaigų paslaugomis. Specialiąją pagalbą 1-4 klasėse pilnai užtikrina Antano Baranausko pagrindinė mokykla, Antano Vienuolio progimnazija, Kavarsko pagrindinė mokykla-daugiafunkcis centras.

Išanalizavus pagalbos teikimo situaciją 5-10 klasėse, pastebima, kad visą reikiamą švietimo ir specialiąją pagalbą užtikrina Antano Vienuolio gimnazija. Svėdasų Juozo Tumo-Vaižganto gimnazija visiškai užtikrina specialiosios pedagoginės ir socialinės pagalbos teikimą. Troškūnų Kazio Inčiūros gimnazija, Antano Baranausko pagrindinė mokykla, Kavarsko pagrindinė mokykla-daugiafunkcis centras visiškai užtikrina socialinę pedagoginę, psichologinę pagalbą.

Rekomendacijos:

1. Mokykloms užtikrinti švietimo pagalbos teikimą 5-10 klasėse.
2. Sudaryti sąlygas, kad specialistai galėtų pasirinkti individualius, pogrupinius ar grupinius užsiėmimus (strategijas), siekdami kuo stipresnio poveikio vaiko pažangai, o ne siekdami užimti daugiau vaikų.
3. Stiprinti aplinkybes, gerinančias švietimo pagalbos teikimo situaciją:
  - skatinti tėvų dalyvavimą ir bendradarbiavimą su mokykla, teikti jiems nuolatinį palaikymą, Susiderinti dėl vaiko ugdymo tikslų rengiant individualius planus;
  - užtikrinti nuolatinę specialistų paramą mokytojams, supažindinant juos su nustatytomis vaikų galiomis ir sunkumais, konkrečių specialiųjų ugdymosi poreikių ypatumais (atmintis, gebėjimas priimti vaizdinę ar girdimąją informaciją, gebėjimas koncentruotis ir išlaikyti dėmesį, gebėjimas diferencijuoti vaizdus, matyti iš toli (tas lemia gebėjimą skaitymą nuo lentos, ypač pradinėse klasėse) ir pan;
  - dirbti komandoje (vaikas, tėvai, mokytojai, specialistai) siekiant individualių konkretaus mokinio tikslų, stebint ir reflektuojant vaiko pažangą vaiko gerovės komisijoje;
  - skatinti socialinę integraciją ir draugystę tarp vaikų, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ir jų bendraamžių;
  - mokslo metų pradžioje atkreipti dėmesį į naujai atvykusių mokinių adaptacijos ypatumus. Pirmokams tikslinga pirmas dvi savaites ar bent vieną savaitę organizuoti grupines projektines veiklas be varžymosi, konkuravimo, kad vaikai susipažintų, susidraugautų.